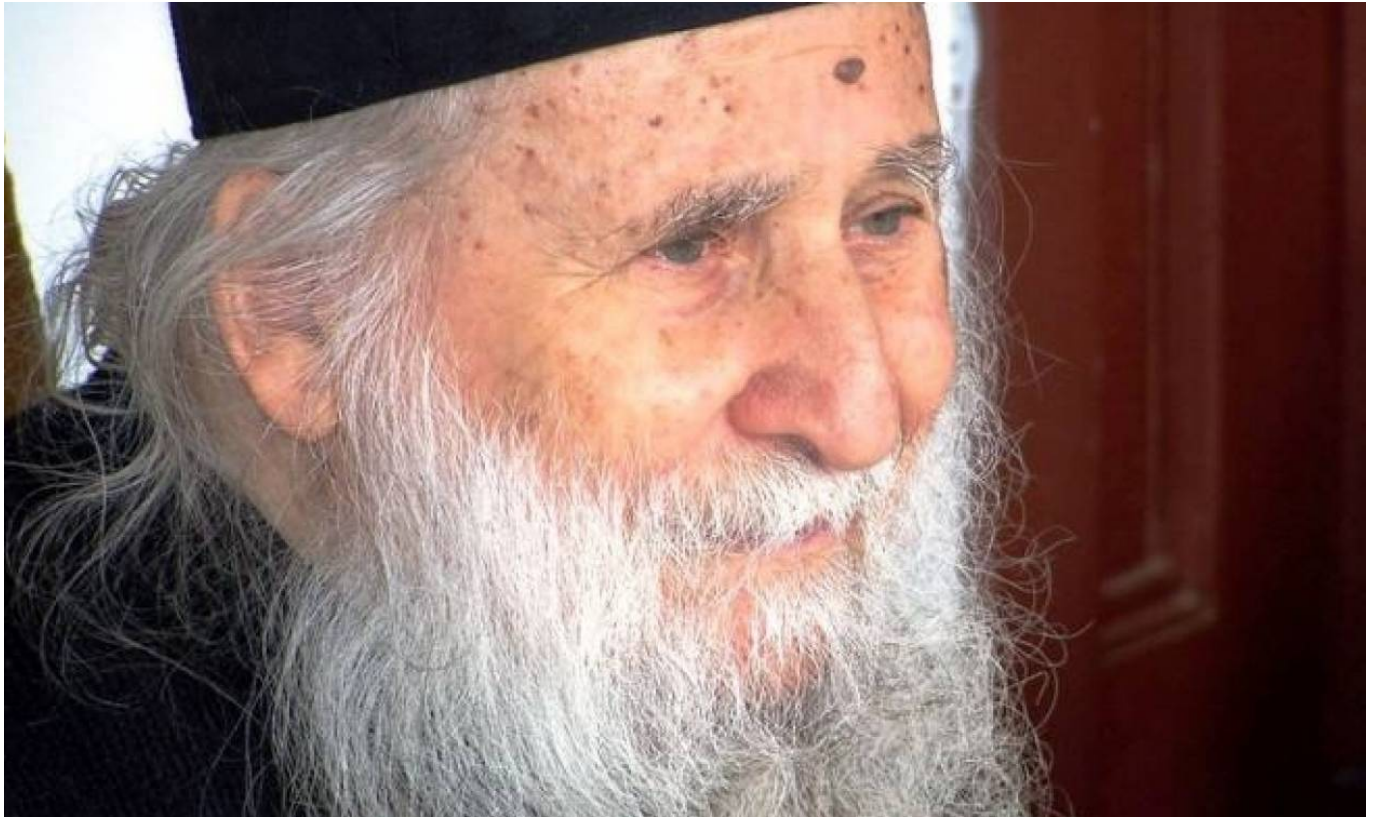

Αναγνωρίζοντας τα αίτια των πειρασμών

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Υπάρχει ένα ρήμα του Κυρίου μας, στο οποίο πρέπει να έχουμε την προσοχή μας έστραμμένη: «Ανένδεκτον του μη ελθείν τα σκάνδαλα». Τότε λοιπόν, έφ' όσον είναι έτσι, αναρωτιέται κανείς, γιατί ο άνθρωπος πολλές φορές δυσανασχετεί και δυσφορεί όταν βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση;

Έφ' όσον προκαταβολικά, από την έναρξη του πνευματικού αγώνα, το σύνθημα μας είναι «σταυρού και θανάτου επαγγελία», εκείνο το όποιον θα πρέπει να μας απασχολή στην εμφάνιση των ποικίλων και πολυμόρφων πειρασμών, είναι η έξης διάκριση: Κατά πόσον αυτοί οι πειρασμοί οφείλονται σε φυσιολογικά αίτια, όπως συμβαίνει στον υγειονομικό κανόνα της σωματικής μας διάπλασης, η τους προκάλεσε κάποια δική μας απροσε-ξία.

Στον πνευματικό τομέα συμβαίνει τό ίδιο, όπως και στον νόμο της υγείας, όπου οι διάφορες αδιαθεσίες δεν προκύπτουν από φυσικούς νόμους, αλλά από δική μας πρόκληση. Και τούτο επειδή ζούμε αντίθετα από τον νόμο της υγείας και παράλογα, προκαλείται έτσι κάποια αντίθεση στον σωματικό μας οργανισμό. Η έρευνα μας δεν είναι γιατί υπάρχουν σκάνδαλα και πειρασμοί, ούτε γιατί

βρισκόμαστε στην πρώτη γραμμή του πυρός. Η προσοχή μας πρέπει να στρέφεται στο από πού προέρχονται.

Λέγουν οι Πατέρες ότι αυτοί οι όποιοι προκόπτουν, παραχωρούνται «μείζοσι δοκιμασίαις», όπως ακριβώς συμβαίνει και στην θύραθεν σοφία. Στην αρχή ξεκι-νούμε από το πρώτο θρανίο και ανάλογα με την επίδοση μας προαγόμαστε σε άλλη τάξη. Δεν μας προκαλεί αυτό καμιά δυσφορία, αλλά μάλιστα μας ενθαρρύνει, διότι η ανάβαση μας είναι και απόδειξη της προαγωγής μας. Το ίδιο συμβαίνει και στον πνευματικό τομέα.

Εάν έχωμε προσοχή στον εαυτό μας, όπως διδάσκει η πατερική παράδοση, τότε οι πειρασμοί που έχομε, είτε είναι εσωτερικοί η εξωτερικοί, είτε συμβαίνουν μέσω των ανθρώπων, είτε μέσω των δαιμόνων, θα είναι φυσιολογικοί. Και αν μέν οι πειρασμοί είναι φυσιολογι-κοί, τούτο είναι δείγμα ότι πράγματι προαγόμαστε. Εάν όμως τους προκάλεσε η δική μας απροσεξία, τότε πρέπει να δείξωμε περισσότερη προσοχή και με μεγα-λύτερη λεπτομέρεια να αγωνιζόμαστε.

Ουδέποτε θα προβάλωμε παράπονο στον Θεό γιατί πειραζόμαστε. Μόνον οι άφρονες το κάνουν αυτό. Διότι οι πειρασμοί είναι τόσο αναγκαίοι για την σωτηρία μας, όπως οι τροφές για το σώμα. Δεν είναι άφρων λοιπόν αυτός που, ενώ θέλει να ζήσει, αρνείται τις τροφές που συμβάλλουν στην παράταση της ζωής; Τό ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στα πνευματικά.

Η προσοχή μας λοιπόν είναι να βρίσκωμε ποιος προκαλεί τις διάφορες αντιθέσεις στην πνευματική μας ζωή. Αυτή την ευχέρεια την αντλούμε, σαν λογικά όντα που είμαστε, μελετώντας την Αγία Γραφή και τους Πατέρες μας. Ιδιαίτερα δε βοηθάει η πνευματική μας εξάρτηση μέσω της υποταγής και υπακοής.

Εμείς οι μοναχοί λύνωμε κάθε μας πρόβλημα τηρούντες το γραφικό: «έπερώτησον τον πατέρα σου και αναγγελεί σοι και τους πρεσβυτέρους σου και έρούσι σοι». Γι' αυτό και δημιούργησε ο Ιησούς μας την Εκκλησία καί «ήνωσε τα πάντα είς έν», διότι ακριβώς η πτώση είναι η διάσπαση της ενότητας. Ελθών ο Υιός του Θεού, «ήνωσε τα διεσκορπισμένα είς έν».

Κατά το δόγμα του πνευματικού νόμου, που είναι το πηδάλιο μας, μανθά-νωμε ότι τίποτε δε συμβαίνει τυχαία. Ο Ιησούς μας για το θέμα αυτό αποφαινεται σαφώς: «Και αι τρίχες της κεφαλής υμών πάσαι ήριθμημένα είσίν» και «ουχί δύο στρουθία άσσαρίου πωλείται; και ένα έξ αυτών ού πεσείται επί την γήν άνευ του πατρός υμών».

Και οι Πατέρες μας λέγουν, ότι είναι αδύνατο να συμβή πειρασμός που να μην τον έχη προκαλέση ο ίδιος ο άνθρωπος. Στην διοίκηση των πάντων, η Πρόνοια του

Θεού είναι τόσο ακριβής, πού δεν επιτρέπει σε κανέναν να επέμβη. «Την δόξαν μου έτέρω ού δώσω, , ουδέ τάς άρετάς μου τοις γλυπτοίς», λέγει ο Προφήτης Ησαΐας. Η Πρόνοια του Θεού είναι απολύτως ακριβής και πατρική.

Οι αιτίες των πειρασμών είναι δύο. Η μία είναι η απροσεξία, πού, αν δεν ληφθή ύπ' όψιν, θα επαναληφθή ο πειρασμός υπό σκληροτέραν μορφήν σύμφωνα με το γραφικό: «Εάν έγκαταλείπωσιν οι υιοί αυτού τον νόμον μου και τοις κρίμασί μου μη πορευθώσιν, εάν τα δικαιώματα μου βεβηλώσωσι και τάς έντολάς μου μη φυλάξωσιν, επισκέψομαι έν ράβδω τάς ανομίας αυτών και έν μάστιγι τάς αδικίας αυτών το δε έλεος μου ού μη διασκεδάσω απ' αυτών, οúd' ού μη αδικήσω έν τη άληθεία μου, οúd' ού μη βεβηλώσω την διαθήκην μου και τα έκπορευόμενα διά των χειλέων μου ού μη αθετήσω».

Όσες φορές πταίομεν, είτε αισθητά, είτε ανεπαίσθητα και δεν φροντίζομε περί της αναλόγου μετανοίας, παιδευόμαστε μέσω της Προνοίας του Θεού και Πατρός, για να ανοίξωμε τα μάτια μας και να καταλάβωμε ότι βγήκαμε από την τροχιά και βαδίζομε στην καταστροφή. Έτσι ορθοποδούμε και παίρνομε τον δρόμο πού οδηγεί σε αίσιο πέρας.

Η άλλη μορφή πειρασμών, είναι αυτή πού επιτρέ-πει η Πρόνοια του Θεού για να μας αύξηση την πνευματική πείρα και να μας δώση την δυνατότητα της πνευματικής προαγωγής. Εάν ένας άνθρωπος τελείωση την μία τάξη, θα ανέβη στην άλλη, και εάν απόκτηση την μία γνώση, θα προχώρηση στην άλλη. Διαφορετικά δεν μπορεί να τελειοποιηθή η πνευματική μας κατάσταση, εάν η θεία Χάρις δεν διάθεση με τους πειρασμούς ευκαιρίες «αναβάσεων έν τη καρδιά ημών».

Δεν τρομάζομε όταν συναντούμε στην πνευματική μας ζωή αντιθέσεις και βρισκόμαστε στις επάλξεις του αοράτου πολέμου. Αύτη είναι εξάλλου η ιδιότης μας και γι' αυτό ήλθαμεν εδώ. Μερικοί πιστεύουν ότι τους πειρασμούς τους δημιουργούν τα αίτια. Όσοι έχουν αυτή την γνώμη, μοιάζουν με το σκυλί πού το πετροβο-λούν και τρέχει να δαγκάση την πέτρα, γιατί νομίζει ότι η πέτρα πού το κτύπησε φταίει. Δεν μπορεί να καταλάβη ότι κάποιος άλλος την πέταξε.

Έτσι εξετάζομε κάθε τί πού μας συμβαίνει, ποιος αρχικός παράγοντας το προκάλεσε· και εάν δεν μπο-ρούμε μόνοι μας να το βρούμε, ρωτούμε τους με-γαλύτερους μας.

Πάντως, κατά το πλείστον, οι πηγές των πειρασμών είναι η αμέλεια και η κενοδοξία. Δουλεύοντας ο άν-θρωπος στα πάθη του και θέλοντας να εφαρμόση την ιδιοτέλεια, τον εγωισμό, η την φιληδονία του και θέλοντας να κάνει κάτι πού του αρέσει και γενικό: να υπηρετήσει το πάθος του, εκουσίως γίνεται παραβάτης.

Τότε θα αντιμετώπιση οπωσδήποτε έναν πειρασμό· και αυτό το επιτρέπει η θεία πρόνοια εξ αγάπης, για την διόρθωση του. Αν δεν γίνη έτσι, ο άνθρωπος αυτός μοιάζει με κείνον πού έχει πληγή καί, μετά την θεραπεία, ξύνει με τα χέρια του την πληγή, γιατί φοβάται μήπως επουλωθή και ίατρευθή, λες και θέλει να είναι πάντοτε πληγωμένος.

Συνανατήσαμε έναν πειρασμό είτε από τους δαί-μονες, είτε από τους συνανθρώπους μας; Αμέσως τον αρπάζουμε και τον ρωτούμε: «Ημέτερος εί η των υπεναντίων». «Προέρχεσαι φυσιολογικά όπως σ' εκείνους πού αγωνίζονται μέσα στην στενή και τεθλιμμένην όδό, πού συνεχώς σκαρφαλώνουν έως ότου φθάσουν στην πύλη του ουρανού, η σε προκάλεσε η δική μας απροσεξία;».

Και τότε ανακαλύπτεται η φύση του πειρασμού και γίνεται η ανάλογη διόρθωση. Αυτή είναι η πραγματική φιλοσοφία και κείνος πού το κατώρθωσε αυτό, άνοιξαν όντως τα μάτια του, άρχισαν να επου-λώνονται οι πληγές του. Αυτό σημαίνει πνευματική προκοπή.

Εκείνος ο όποιος δεν έχει τέτοια προσοχή, μοιάζει με ένα ζώο πού του δένουν τα μάτια και το βάζουν να γυρίζη τον μύλο και να περπατάη από το πρωί μέχρι το βράδυ νομίζοντας ότι διήνυσε ολόκληρα χιλιόμετρα, ενώ δεν έχει κουνηθή ούτε ένα μέτρο και βρίσκεται ακριβώς εκεί πού ξεκίνησε.

Να μην δυσανασχετήτε γιατί υπάρχουν πειρασμοί. Είναι η μεγαλύτερη αφροσύνη αυτό. «Έπαρον τους πειρασμούς και ουδείς ο σωζόμενος». Ιδιαίτερα εμάς τους μοναχούς δεν πρέπει να μας απασχολούν τέτοιοι λογισμοί.

Ήδη από την κολυμβήθρα ορκιστήκαμε ότι ύποτασόμαστε στο Χριστό και αρνούμαστε τον διάβολο. Ο Χριστός μας μας είπε: «Υμείς έστε οι διαμεμενη-κότες μετ' έμού έν τοις πειρασμοίς μου».

Αύτω η δόξα είς τους αιώνας. Αμήν.

Γέρων Ιωσήφ Βατοπαιδινός